

I. Zbiory

1. Zasada **indukcji matematycznej** (sformułować).

Jest to metoda sprawdzania twierdzeń o liczbach naturalnych.

Jeżeli:

twierdzenie T jest prawdziwe dla pewnej liczby naturalnej n_0 , oraz z prawdziwości

twierdzenia T dla liczby naturalnej $n \geq n_0$ wynika prawdziwość twierdzenia T dla liczby $n + 1$, to

twierdzenie T jest prawdziwe dla wszystkich liczb naturalnych $n \geq n_0$

2. ZASADA **EKSTENSJONALNOŚCI**: Zbiory A oraz B są identyczne wtw

mają one dokładnie te same elementy; symbolicznie: $A = B \text{ wtw } \forall x (x \in A \leftrightarrow x \in B)$.

ZASADA **DYSTRYBUTYWNOŚCI**: Żaden zbiór nie jest identyczny z

żadnym ze swoich elementów; symbolicznie: $\neg(\exists y \exists x (Zbior(x) \wedge y \in x \wedge x = y))$

zbiór pusty to zbiór nie mający żadnego elementu. Pojęcie to można ściśle zdefiniować następująco:

Zbiorem pustym nazywamy zbiór: $\{x : x = x \wedge \neg(x = x)\}$.

3. (**inkluzja**) Zbiór A zawiera się w zbiorze B wtw każdy element zbioru A jest też elementem zbioru B ; symbolicznie:

$A \subseteq B \text{ wtw } \forall x (x \in A \rightarrow x \in B)$

(**podzbiór**) Zbiór A jest podzbiorem zbioru B wtw $A \subseteq B$.

(**inkluzja właściwa**) $A \subset B \text{ wtw } A \subseteq B \wedge \neg(A = B)$

(**podzbiór właściwy**) Zbiór A jest podzbiorem właściwym zbioru B wtw $A \subset B$.

(**krzyżowanie** się zbiorów)

Zbiór A krzyżuje się ze zbiorem B wtw

(i) $\exists x (x \in A \wedge x \in B)$,

(ii) $\exists y (y \in A \wedge \neg(y \in B))$, oraz

(iii) $\exists z (z \in B \wedge \neg(z \in A))$.

(**rozłączność** zbiorów) Zbiory A oraz B są rozłączne wtw $\neg \exists x (x \in A \wedge x \in B)$

4. Zbiór **pusty jest podzbiorem każdego zbioru**. Dowód nie-wprost.

Zakładamy, że dla pewnego zbioru A , zbiór pusty nie należy do A .

Zachodzi to wtw

1) $\neg \forall x (x \in \emptyset \rightarrow x \in A)$

2) $\exists x \neg (x \in \emptyset \rightarrow x \in A)$

3) $\exists x (x \in \emptyset \rightarrow \neg(x \in A))$

Z tego wynika sprzeczność (implikacja fałszywa $\langle 1-0 \rangle$).

Zbiór pusty należy do zbioru A , dla każdego A .

5. **Zbiór zbiorów** (tj. zbiór, którego elementami są zbiory) nazywamy **rodziną zbiorów**.

Rodzinę wszystkich podzbiorów danego zbioru A nazywamy **zbiorem potęgowym** zbioru A i oznaczamy symbolem 2^A .

$2^A = \{x : x \subseteq A\}$

$A = \{1, 2, 3\}$

$2^A = \{\emptyset, \{1\}, \{2\}, \{3\}, \{1, 2\}, \{1, 3\}, \{2, 3\}, \{1, 2, 3\}\}$

6. **Sumą** zbiorów A i B nazywamy zbiór tych elementów,

które należą do zbioru A lub do zbioru B , matematycznie zapisujemy ją tak: $A \cup B = \{x : x \in A \vee x \in B\}$

Iloczynem/Częścią wspólną zbioru A i B nazywamy zbiór tych elementów,

które należą jednocześnie do zbioru A i do zbioru B , formalnie zapisujemy ją tak:

$A \cap B = \{x : x \in A \wedge x \in B\}$

Iloczyn zbiorów nazywany jest także częścią wspólną zbiorów lub przekrojem zbiorów.

Różnicą zbiorów **A** i **B** nazywamy zbiór tych elementów, które należą do zbioru **A**, a które nie należą do zbioru **B**, możemy ją zapisać tak: .

$$x \in A \setminus B \leftrightarrow x \in A \wedge x \notin B$$

Różnica zbiorów **A** i **B** zapisywana jest też **A - B**

(**różnica symetryczna** zbiorów) Różnica symetryczna zbiorów

A i **B** jest to zbiór **A ÷ B** spełniający warunek:

$$x \in A \div B \leftrightarrow (x \in A \wedge x \notin B) \vee (x \in B \wedge x \notin A).$$

Dopełnieniem zbioru **A** z przestrzeni **U** nazywamy zbiór tych elementów przestrzeni **U**, które nie należą do zbioru **A**. Dopełnienie zbioru **A** oznaczamy jako

A' lub **A^c**. Dopełnienie możemy zapisać tak:

$$A' = U \setminus A$$

$$A' = \{x: x \in U \wedge x \notin A\}$$

7. **Kres** (kraniec) **dolny** (również łac. **infimum**) oraz **kres** (kraniec) **gorny** (także łac. **supremum**) – w matematyce pojęcia oznaczające odpowiednio: **największe z ograniczeń dolnych** oraz **najmniejsze z ograniczeń gornych** danego zbioru, o ile takie istnieją.

Niepusty podzbiór **A** zbioru liczb rzeczywistych nazywamy **ograniczonym z dołu**, jeśli istnieje taka liczba **m** $\in \mathbb{R}$, że dla każdej liczby **x** $\in A$ spełniona jest nierówność: **m** $\leq x$

tzn. jeżeli istnieje liczba **m**, która jest **nie większa od każdej liczby zbioru** liczbowego **A**, to mówimy, że zbiór **A** jest **ograniczony z dołu**.

Niepusty podzbiór **A** zbioru liczb rzeczywistych nazywamy **ograniczonym z góry**, jeśli istnieje taka liczba **M** $\in \mathbb{R}$, że dla każdej liczby **x** $\in A$ spełniona jest nierówność: **x** $\leq M$

tzn. jeżeli istnieje liczba **M**, która jest **nie mniejsza od każdej liczby zbioru** liczbowego **A**, to mówimy, że zbiór **A** jest **ograniczony z góry**.

8. (**rownoliczność zbiorów**). Dwa zbiory **A** i **B** są **rownoliczne**

wtw istnieje funkcja wzajemnie jednoznaczna **f**, która odwzorowuje zbiór **A** na zbiór **B**.

O funkcji takiej mówimy, że ustala ona równoliczność zbiorów **A** i **B**.

O zbiorach równolicznych mówimy natomiast, że są one równej mocy.

(**zbiór przeliczalny**) Zbiór **A** jest **przeliczalny** wtw zbiór **A** jest **skończony** lub zbiór **A** jest **rownoliczny** ze zbiorem liczb **naturalnych**.

9. Zbiór **A** nazywamy **nieprzeliczalnym** jeśli **nie jest** on **przeliczalny**

Twierdzenie 1: Zbiór **{0,1}** N wszystkich ciągów przyjmujących jedynie wartości 0, 1 jest nieprzeliczalny.

Dowód: Przypuśćmy, że odwrotnie, zbiór ten jest przeliczalny. Ponieważ jest on nieskończony (Przyporządkowanie każdej liczbie naturalnej **n** ciągu, który zaczyna się na **n** jedynek, a potem już ma same zera jest injekcją z **N** w **{0,1}** N.), więc musiałaby istnieć bijekcja $\varepsilon : \mathbb{N} \rightarrow \{0,1\}$

N. Skonstruujemy ciąg **y** w następujący sposób:

$$y_n = 1 - \varepsilon(n)n.$$

Zauważmy, że w zgodzie z tą definicją **y** nie może być wartością funkcji **ε**. Rzeczywiście, **y** różni się od dowolnej wartości $\varepsilon(n) \in \{0,1\}$

N na **n**-tym miejscu. W rezultacie **ε** nie jest na, więc nie jest także bijekcją. Otrzymaliśmy sprzeczność.

II. Relacje, porządki, funkcje

1. (**para uporządkowana**) zbiory dwuelementowe, w których „kolejność występowania elementów jest istotna”

Parą uporządkowaną **<x, y>** nazywamy **zbiór** **{{x}, {x, y}}**.

(**n**-tka uporządkowana; **n** ≥ 2)

(a) **<x1, x2> = {{x1}, {x1, x2}}**,

(b) $\langle x_1, x_2, \dots, x_{n+1} \rangle = \langle \langle x_1, x_2, \dots, x_n \rangle, x_{n+1} \rangle$.

(iloczyn kartezjański; inaczej produkt kartezjański)

Iloczynem kartezjańskim zbiorów A i B nazywamy zbiór:

$$A \times B = \{ \langle x, y \rangle : x \in A \wedge y \in B \}.$$

(relacja n-członowa; $n \geq 2$) Niech $n \geq 2$. Relacją n-członową nazywamy dowolny podzbiór zbioru n-tek uporządkowanych.

(relacja n-członowa w zbiorze; $n \geq 2$).

Mówimy, że relacja n-członowa R jest n-członową relacją w zbiorze A wtw $R \subseteq A^n$.

(dziedzina, przeciwdziedzina i pole relacji binarnej)

Niech R będzie relacją binarną.

Dziedziną relacji R nazywamy zbiór:

$$D_R = \{ x : \exists y (xRy) \}. \text{ (poprzedniki)}$$

Przeciwdziedziną relacji R nazywamy zbiór:

$$D^*_R = \{ y : \exists x (xRy) \}. \text{ (następniki)}$$

Polem relacji R jest zbiór:

$$D_R \cup D^*_R. \text{ (suma zbiorów, wszystkie elementy)}$$

(i-ta dziedzina relacji n-członowej; $n > 2$ oraz $1 \leq i \leq n$).

Niech R będzie relacją n-członową, gdzie $n > 2$. Pod pojęciem i-tej dziedziny ($1 \leq i \leq n$) relacji R rozumiemy zbiór:

$$D_i = \{ y : \exists x_1 \dots \exists x_{i-1} \exists x_{i+1} \dots \exists x_n R(x_1, \dots, x_{i-1}, y, x_{i+1}, x_n) \}$$

2. Mówimy, że relacja binarna R jest:

(i) **zwrotna** w zbiorze A wtw $\forall x \in A (xRx)$,

(ii) **przeciwzwrotna** w zbiorze A wtw $\forall x \in A \neg(xRx)$,

(iii) **niezwrotna** w zbiorze A wtw $\neg \forall x \in A (xRx)$.

Mówimy, że relacja binarna R jest:

(i) **symetryczna** w zbiorze A wtw $\forall x \in A \forall y \in A (xRy \rightarrow yRx)$,

(ii) **przeciwsymetryczna** w zbiorze A wtw $\forall x \in A \forall y \in A (xRy \rightarrow \neg(yRx))$,

(iii) **antysymetryczna** w zbiorze A wtw $\forall x \in A \forall y \in A (xRy \wedge x \neq y \rightarrow \neg(yRx))$.

Mówimy, że relacja binarna R jest:

(i) **przechodnia** w zbiorze A wtw

$$\forall x \in A \forall y \in A \forall z \in A (xRy \wedge yRz \rightarrow xRz),$$

(ii) **spójna** w zbiorze A wtw $\forall x \in A \forall y \in A (xRy \vee yRx \vee x = y)$.

3. Mówimy, że relacja binarna R jest relacją **równoważnościową** w zbiorze A wtw R jest w A **zwrotna, symetryczna i przechodnia**.

Niech A będzie niepustym zbiorem, zaś R będzie relacją binarną w A i zarazem równoważnościową w A.

Klasą abstrakcji elementu $x \in A$ względem relacji R nazywamy zbiór:

$$[x]_R = \{ y \in A : xRy \}.$$

4. **Konwersem** (relacja odwrotna) relacji binarnej R nazywamy relację \check{R} określoną wzorem:

$$x\check{R}y \leftrightarrow yRx.$$

Niech R, S będą relacjami binarnymi. **Iloczynem względnym** relacji R i S jest relacja $R \circ S$ określona następująco:

$$x(R \circ S)y \leftrightarrow \exists z (xRz \wedge zSy).$$

5. Niech R będzie relacją binarną w zbiorze A. **Relację** R nazywamy

porządkującą zbiór A wtw R jest **zwrotna, przechodnia i antysymetryczna** w A . Mówimy wówczas, że R porządkuje zbiór A , i parę uporządkowaną $\langle A, R \rangle$ nazywamy zbiorem uporządkowanym.

Relację binarną R w zbiorze A **nazywamy liniowo porządkującą** zbiór A wtw R **porządkuje** zbiór A i ponadto R jest **spójna** w A . Mówimy wówczas, że relacja R **liniowo porządkuje** zbiór A , i parę uporządkowaną $\langle A, R \rangle$ nazywamy **zbiorem liniowo uporządkowanym** lub **łańcuchem**.

Niech $\langle A, R \rangle$ będzie zbiorem uporządkowanym. Element $a_0 \in A$ nazywamy **maksymalnym**, jeżeli nie poprzedza on żadnego innego elementu w zbiorze A , czyli jeżeli nie istnieje $a \in A$ takie, że $a \neq a_0$ i $a_0 R a$.

Niech $\langle A, R \rangle$ będzie zbiorem uporządkowanym. Element $a_0 \in A$ nazywamy **największym**, jeżeli jest on poprzedzany przez wszystkie elementy zbioru A , czyli jeżeli dla każdego $a \in A$ spełniony jest warunek $a R a_0$.

W zbiorze uporządkowanym $\langle A, R \rangle$ istnieje co najwyżej **jeden** element **największy**. Element **największy** jest elementem **maksymalnym**.

Niech $\langle A, R \rangle$ będzie zbiorem uporządkowanym. Element $a_0 \in A$ nazywamy **minimalnym**, jeżeli nie poprzedza go żaden inny elementu w zbiorze A , czyli jeżeli nie istnieje $a \in A$ takie, że $a \neq a_0$ i $a R a_0$.

Niech $\langle A, R \rangle$ będzie zbiorem uporządkowanym. Element $a_0 \in A$ nazywamy **najmniejszym**, jeżeli poprzedza on wszystkie elementy zbioru A , czyli jeżeli dla każdego $a \in A$ spełniony jest warunek $a_0 R a$.

W zbiorze uporządkowanym $\langle A, R \rangle$ istnieje co najwyżej **jeden** element **najmniejszy**. Element **najmniejszy** jest elementem **minimalnym**.

Drzewo

Niech $\langle A, R \rangle$ będzie zbiorem uporządkowanym. $\langle A, R \rangle$ nazwiemy **drzewem**, jeśli w $\langle A, R \rangle$ istnieje element **najmniejszy** $a_0 \in A$, oraz każdy element $a \neq a_0$ ma dokładnie jeden bezpośredni poprzednik.

Element **najmniejszy** drzewa nazywamy **korzeniem**.

Jeśli $\langle A, R \rangle$ jest **drzewem** oraz A jest zbiorem **skończonym**, to mówimy, że $\langle A, R \rangle$ jest **drzewem skończonym**. Wówczas elementy **maksymalne** tego drzewa nazywamy **liśćmi**.

Niech $\langle A, R \rangle$ będzie drzewem. Jeśli B jest **uporządkowanym liniowo podzbiorem** zbioru A oraz **nie** istnieje **inny uporządkowany liniowo podzbiór** C zbioru A taki, że $B \subseteq C$, to B nazywamy **gałęzią** drzewa $\langle A, R \rangle$

Drzewo $\langle A, R \rangle$ nazywamy **drzewem binarnym**, jeśli każdy element $a \in A$ ma **co najwyżej dwa bezpośrednie następniki**.

6. Relację $R \subseteq A \times B$ nazywamy **funkcją jednoargumentową** wtw spełnione są następujące warunki:

(i) $\forall x \in D_R \exists y \in B (x R y)$,

(ii) $\forall x \in D_R \forall y \in B \forall z \in B (x R y \wedge x R z \rightarrow y = z)$.

funkcja różnowartościowa to taka, która dla różnych argumentów przyjmuje różne wartości.

Definicja: Funkcja różnowartościowa - **injekcja**

Funkcja $f: X \rightarrow Y$ jest różnowartościowa jeżeli dla wszystkich x_1, x_2 prawdziwa jest implikacja $x_1 \neq x_2 \Rightarrow f(x_1) \neq f(x_2)$

Funkcję $f: X \rightarrow Y$ nazywamy funkcją **"na"** (**surjekcją**), jeżeli dla każdego y istnieje x , taki, że $y = f(x)$

Każdy element zbioru Y ma swój odpowiednik w zbiorze X

Bijekcją nazywamy funkcję, która jest **jednocześnie** funkcją różnowartościową (**injekcją**) i funkcją **"na"** (**surjekcją**).

7. **Funkcja odwrotna** – funkcja przyporządkowująca wartościom jakiejś funkcji jej odpowiednie argumenty, czyli działająca odwrotnie do niej.

Funkcję $f: X \rightarrow Y$ (por. uwaga) nazywamy odwracalną, gdy istnieje funkcja $g: X \rightarrow Y$ taka, że

$$g(f(x)) = x \quad \text{dla każdego } x \in X$$

$$f(g(y)) = y \quad \text{dla każdego } y \in Y$$

Złożenie (superpozycja) funkcji – funkcja zwracająca wartość pewnej funkcji w punkcie zadanym za pomocą innej.

$$f \circ g(x) = f(g(x))$$

8.

9. **Twierdzenie o gęstym uporządkowaniu zbioru liczb wymiernych – dowód** – zbiór jest uporządkowany gęsto wtw dla

dowolnych a, b , $a \neq b$ istnieje c takie, że $a < c$ oraz $a \neq c$ i $c \neq b$. Liczba $a+b/2$ jest liczbą c

twierdzenie o niewymierności liczby pierwiastek z 2 – nie jest wymierna – dowód nie-wprost!

Zał. Pierw. z 2 jest liczbą wymierną. Wówczas dla pewnych liczb n, m na \mathbb{Z} , $m \neq 0$ mamy:

$2 = n^2/m^2$ / do kwadratu

$$2 = n^2/m^2$$

$$2m^2 = n^2 - n \text{ jest liczbą parzystą} = 2k$$

$$2m^2 = 4k^2$$

$$m^2 = 2k^2 - m, n \text{ nie są względnie pierwsze} - \text{SDPRZECZNOŚĆ}$$

III

1. **Ciąg arytmetyczny** – ciąg liczbowy, w którym każdy wyraz można otrzymać dodając wyraz bezpośrednio go poprzedzający oraz ustaloną liczbę, zwaną **rożnicą ciągu**. Ciąg liczbowy (a_n) nazywamy ciągiem arytmetycznym, jeśli dla pewnej liczby r (nazywanej rożnicą ciągu) zachodzi $a_{n+1} = a_n + r$

Ciąg geometryczny - ciąg liczbowy (skończony bądź nieskończony), którego kolejny wyraz jest iloczynem wyrazu

poprzedniego przez pewną stałą nazywaną **ilorazem**. $(a_n) = qa_n - 1$

IV

1. **Granica ciągu** – Liczbę g nazywamy **granica** ciągu a_n , jeśli do dodatniego, dowolnie małego ϵ , istnieje taka liczba N , że wszystkie wartości a_n o wskaźniku $n \geq N$ spełniają nierówność: $|a_n - g| < \epsilon$ zbieżność określa sytuację kiedy ciąg dąży do pewnej wartości granicznej. Niech a_n będzie dowolnym ciągiem. Jeśli w każdym otoczeniu ϵ g znajdują się wszystkie wyrazy ciągu a_n to a_n jest **zbieżny do g** , a liczbę tę nazywamy **granica**. ($\lim a_n = g$)

Dla niektórych rozbieżnych ciągów nieskończonych wprowadza się pojęcie **granicy niewłaściwej**. Są to te ciągi, których

wyrazy rosną lub maleją nieograniczenie; można powiedzieć, że dążą one do punktu w nieskończoności.

2. **Twierdzenia o jednoznaczności granicy** – Jeśli ciąg jest **zbieżny**, to ma dokładnie **jedną granicę**

O ograniczoności ciągu zbieżnego – Jeśli ciąg jest **zbieżny**, jest również **ograniczony** (WNIOSEK: jeśli jest

nieograniczony, nie jest zbieżny)

o działaniach na ciągach zbieżnych – jeśli a_n i b_n są **zbieżne**, to ciągi $a_n + b_n$, $a_n - b_n$, $a_n \cdot b_n$ są **zbieżne** oraz

$$\lim(a_n + b_n) = \lim a_n + \lim b_n, \text{ (tak samo z rożnicą i iloczynem)}$$

o trzech ciągach – jeżeli ciągi a_n i b_n są zbieżne do tej samej granicy g oraz począwszy od pewnego wskaźnika m ,

zachodzi $a_n < c_n < b_n$ dla $n > m$ to ciąg c_n jest również zbieżny do g

o ciągu zbieżnym do 0 i nieograniczonym – jeśli ciąg a_n jest **zbieżny do 0** oraz ciąg b_n jest **nieograniczony** to ciąg

$c_n = a_n * b_n$ jest zbieżny do 0

V

1. **Granica funkcji w punkcie** – Niech f będzie funkcją określoną w pewnym otoczeniu $(x-a, x+a)$ punktu x , gdzie $a < 0$. Jeśli dla dowolnego ciągu x_n argumentów funkcji f , takiego że $x_n \rightarrow x$ przy $n \rightarrow \infty$ oraz $x_n \neq x$, dla każdego n , odpowiedni ciąg wartości $f(x_n)$ jest zbieżny do granicy g , to mówimy, że g jest granicą funkcji f w punkcie x ($\lim f(x) = g$)

Ciągłość funkcji w punkcie – niech f będzie określoną w pewnym otoczeniu x_0 (x_0-a, x_0+a), $a > 0$. Jeśli f ma w x_0 granicę równą $f(x_0)$ (tj. $\lim f(x) = f(x_0)$) to mówimy, że f jest ciągła w punkcie x_0 .

2. Tw. O działaniach na funkcjach ciągłych -

np. $f * g(x) = f(x) * g(x)$

$f + g(x) = f(x) + g(x)$

$f - g(x) = f(x) - g(x)$

$f / g(x) = f(x) / g(x)$ (o ile $g(x) \neq 0$ dla każdego x)

Jeśli f i g są funkcjami ciągłymi na przedziale (a, b) to funkcje $f * g$, $f + g$, $f - g$, f / g też są ciągłe na przedziale (a, b) .

3. Współczynnik a w równaniu $f(x) = ax + b$ nazywamy współczynnikiem kierunkowym $\text{tg } \alpha = f(x_0 + h) - f(x_0) / x_0 + h - x_0 = a$

iloraz różnicowy – niech f będzie dowolną funkcją rzeczywistą określoną w pewnym otoczeniu (x_0-a, x_0+a) punktu x_0 .

Niech ponadto $0 < |h| < a$. Wówczas liczbę $f(x_0 + h) - f(x_0) / h$ nazywamy **ilorazem różnicowym** funkcji f w punkcie x_0 dla przyrostu h .

pochodna funkcji w punkcie - niech f będzie funkcją rzeczywistą określoną w pewnym otoczeniu $(x_0 - a, x_0 + a)$ punktu x_0

oraz niech $0 < |h| < a$. Jeśli istnieje skończona granica ilorazu różnicowego to tę granicę nazywamy **pochodną funkcji** f w punkcie x_0

$f'(x) = \lim f(x_0 + h) - f(x_0) / h$

Różniczkowalność - Jeśli funkcja f ma w punkcie x_0 pochodną, to mówimy, że funkcja jest **różniczkowalna w x_0** . Jeśli

funkcja określona w (a, b) ma pochodną w każdym punkcie przedziału (a, b) to mówimy, że f ma pochodną w (a, b) lub, że

f jest różniczkowalna w (a, b)

4. Twierdzenie o ciągłości funkcji różniczkowalnej - jeśli funkcja jest różniczkowalna w pewnym punkcie, to jest w tym punkcie ciągła

5. Twierdzenie o działaniach arytmetycznych na pochodnych - Jeżeli funkcje $f(x)$ i $g(x)$ są różniczkowalne, to

a) $(a * f(x))' = a * f'(x)$, gdzie a jest liczbą rzeczywistą

b) $(f(x) + g(x))' = f'(x) + g'(x)$, (pochodna sumy dwóch funkcji różniczkowalnych równa jest sumie pochodnych tych funkcji),

c) $(f(x) - g(x))' = f'(x) - g'(x)$, (pochodna różnicy dwóch funkcji różniczkowalnych jest równa różnicy pochodnych tych funkcji),

d) $(f(x) * g(x))' = f'(x) * g(x) + f(x) * g'(x)$,

e) $(f(x) / g(x))' = [f'(x) * g(x) - f(x) * g'(x)] / [g(x)]^2$, gdy $g(x) \neq 0$.

6. Twierdzenie o pochodnej funkcji złożonej - Jeżeli funkcja $u = g(x)$ ma w punkcie x_0 pochodną $g'(x_0)$ oraz funkcja $y = f(u)$ ma w odpowiednim punkcie $u_0 = g(x_0)$ pochodną $f'(u_0)$, to funkcja złożona $y = f(g(x))$ ma w punkcie x_0 pochodną określoną wzorem $y' = f'(g(x_0))g'(x_0)$.

twierdzenie o pochodnej funkcji odwrotnej - Jeżeli funkcja $y = f(x)$ jest ciągła i ściśle monotoniczna w przedziale X oraz różniczkowalna w pewnym punkcie $x_0 \in X$, to funkcja do niej odwrotna $x = g(y)$ jest różniczkowalna w punkcie $y_0 = f(x_0)$ i $g'(y_0) = 1/f'(x_0)$, gdy $f'(x_0) \neq 0$.

7. Pochodna drugiego rzędu – Niech f będzie funkcją o wartościach rzeczywistych określoną w pewnym otoczeniu punktu x_0 i różniczkowalną w tym punkcie. Jeśli f' ma pochodną w punkcie x_0 , to tą pochodną nazywamy pochodną drugiego rzędu funkcji f w punkcie x_0 ($f''(x)$)

ekstremum lokalne – niech f będzie funkcją o wartościach rzeczywistych określoną w pewnym otoczeniu punktu x_0 ($x_0 - a, x_0 + a$). Jeśli istnieje liczba $\delta: 0 < \delta \leq a$ taka że x należy ($x_0 - \delta, x_0 + \delta$) $\Rightarrow f(x) \leq f(x_0)$, to mówimy, że funkcja f ma w x_0 maksimum lokalne. Jeżeli dla pewnej $\delta: 0 < \delta \leq a$ zachodzi $x(x_0 - \delta, x_0 + \delta) \Rightarrow f(x) \geq f(x_0)$ to f ma w x_0 minimum lokalne

8. Twierdzenie o warunku koniecznym istnienia ekstremum lokalnego funkcji – jeśli funkcja f o wartościach rzeczywistych określona w pewnym otoczeniu i różniczkowalna w tym punkcie ma w x_0 ekstremum lokalne to $f'(x_0) = 0$

9. Twierdzenie o warunku dostatecznym istnienia ekstremum lokalnego funkcji- niech f będzie funkcją o wartościach rzeczywistych określoną w pewnym otoczeniu punktu x_0 , różniczkowalną w x_0 . Niech ponadto f będzie różniczkowalna w x_0 i niech $f'(x_0) = 0$

- 1) Jeśli $f''(x) < 0$, to funkcja f ma w x_0 max lokalne
- 2) jeśli $f''(x) > 0$, to f ma w x_0 minimum lokalne